

Hankkeen suunnitelma

Hankkeen nimi

Kunnostetaan Sumsajärvi, Sotkamo

Toimenpiteet

Toteutetaan Ylisotkamon kalaveden osakaskunnan hankkeena, Sumsajärven (59.842.1.003) tilaa koskeneen tuoreen tutkimuksen (AFRY, Kainuun ELY, 21.11.2024), suositusten mukaisia konkreettisia toimia.

- Ylimääräisten ravinteiden tai kiintoaineksen pidätykseen sopivia rakenteita kahdelle merkittävälle valuma-alueelle
- Vasamalahden rannan palauttaminen ruoppaamalla takaisin hiekkapohjalle
- Lahnan poistokalastus

Veden pidättämisellä valuma-alueelle voidaan vähentää Sumsaan saapuvan kuormituksen määrää. Valumavesien laatua parantavien rakenteiden teko suunnataan Selkämänsuonojan ja Koivupuron valuma-alueille. Veden virtausnopeutta, varsinkin tulvahuipuissa, hidastetaan suurempien laskeutusaltaiden ja putkipatojen sekä niiden yhdistelmien avulla ja käytetään soveltuvin osin puuainesta ravinteiden pidättäjänä sekä eliöstön monipuolistajana.

Vasamalahden rannan rantaviiva palautetaan alkuperäiselle, metsäojituksia edeltäneen ajan, paikalleen ja matalaan hiekkapohjaiseen rantaan kasvanut vesikasvisto poistetaan koneellisesti ja läjitetään kyseisen vesialueen omistavan maanomistajan maille. Ennen toimenpiteitä tehdään kasvillisuuskartoitus. Tavoitteena saada muikulle potentiaalinen kutualue.

Valitsemme lahnan kalastukseen kumppanin, jonka kanssa sovitaan poistokalastuksen muodosta, tavoitemäärästä ja korvauksista. Poistopyynnillä vähennetään kalojen ravintokilpailua ja lahnojen ravinnonetsinnän aiheuttamaa sisäistä kuormitusta.

Toimenpiteiden hyödyt

Toimenpiteillä tavoitellaan Sumsajärvelle hyvää ekologista tilaa. Tyydyttävälle tasolle järveä vie tyypillinen humuspitoisen järven kehitys, mitä voi vastustaa näillä toimilla. Humuksen ja ravinteiden lisääntyminen näkyy alueen asukkaiden ja mökkiläisten rannoilla mm. liettymisenä. Heidän hyvinvointiaan parempi veden laatu lisää suoraan omassa rannassa viihtymisenä. Kalaston rakenteen muutos puolestaan parantaa tilannetta kotitarvekalastajilla parempina kala-apajina.

Hyödynsaajat

Kesä mökillään tai kodissaan Sumsajärven rannalla noin 300 henkeä ja useita satunnaisia järvellä liikkujia ja siellä kalastavia.

Muut vaikutukset

Verkostoitumisesta ja voimavarojen lisääntymisestä on seurauksena alueen asukkaiden hyvinvointia. Positiivisesti oman lähialueen asioihin vaikuttaminen palkitsee.

Suunnitelma

Keväällä 2025, tammi-helmikuussa (rahoituspäätöksen tultua) valitaan Ylisotkamon osakaskunnan hoitokunnan toimesta tekijä hankkeen toimien suunnitteluun ja työnjohtoon. Hoitokunta, tai sen määräämät henkilöt, toimii hankkeen ja suunnittelijan ohjausryhmänä.

Hankkeen aloituskokous järjestetään Ylisotkamon osakaskunnan hoitokunnan ja asianosaisten maanomistajien sekä valitun suunnittelijatahon kanssa maaliskuussa. Kokoukseen kutsutaan edustus Sotkamon kunnalta, Metsähallituksesta, Kainuun ELY:stä ja Kainuun kalatalouskeskuksesta. Kokous toistetaan uudestaan viimeistään hankkeen loputtua, kun siinä toimenpiteet on toteutettu.

Poistokalastus tapahtuu pääasiassa jäiden lähdön ja juhannuksen välissä 2025. Tuolloin lahnan kutukäyttäytyminen ja veden lämpötila mahdollistavat tehokkaan pyynnin. Pyynti toteutetaan kalastajan tai kalastajaryhmän toimesta vähintäänkin 10 rysän suuruisella välineistöllä. Hanke maksaa kalastuksesta saaliskiloperusteisesti 1,20 €/kg, ellei muuta ole tarpeen sopia. Tavoitteena on saada 6000 kg (15kg/ha) lahnaa pois järvestä. Kalastaja vastaa kalasaaliin jatkokäsittelystä. Poistokalastukseen voi osallistua talkootyöntekijöitä ja hankkeen suunnittelutahon edustajia. Mikäli mahdollista tai tarpeen, poistokalastus toistetaan 2026.

Ylimääräisten ravinteiden tai kiintoaineksen pidätykseen sopivia rakenteita valuma-alueille valmistelee sopimussuunnittelijamme ja hän vastaa maanomistajien kanssa käytävästä vuorovaikutuksesta sekä maansiirtourakoitsijan työnjohdosta. Talkooväkeä, esimerkiksi paikallisista asukkaista ja mökkiläisistä, voi osallistua rakentamiseen. Arvostamme maanomistajien näkemystä ratkaisuissa, kustannusarvio asettaa puolestaan rajat rakenteiden määrälle. Lähtökohtaisesti ratkaisuja ollaan tekemässä Selkämänsuonojan loppupäähän kiinteistölle 765-406-6-23 (kohde 1) ja 765-406-6-22 (kohde 2). Koivupuron valuma-alueella Sotkamo-Kuhmo tien läheisyyteen kiinteistöille 765-406-49-4 (kohde 3) ja 765-406-51-5 (kohde 4) sekä Vasamalahden rannan ruoppausmaiden sijoittelun kautta lähelle rantaa kiinteistölle 765-406-49-4 (kohde 5). Rakenteisiin liittyvistä viranomaisluvista huolehtii suunnittelija. Toteutus suunnittelijan esittämänä ajankohtana. Koivupuron valuma-alueella selvitetään kosteikon ennallistamisen edellytyksiä Iso-Vasamassa, yhdessä aiemmin mainittujen osallisten maanomistajien sekä Metsähallituksen kanssa.

Vasamalahden vesikasviston poisto on osittain vesikasviston niittoa ja osin konetyönä tehtävää kiinteämmän kasvuston poistoa. Lähtökohtaisesti ruoppausilmoituksen raja 500 m³ alittuu ja näin työ voitaneen toteuttaa jo keväällä 2025, mutta joka tapauksessa suunnittelijan esittämänä ajankohtana ja ELY:n hyväksyttyä ilmoituksen. Tarpeelliset viranomaisilmoitukset tekee suunnittelija, joka huolehtii myös läjitysalueen ratkaisun ekologisesta kestävydestä, yhteistyössä maanomistajan kanssa.

Hankkeesta tiedotetaan Sotkamo -lehden kautta ja osakaskunnan omilla viestintäkanavilla ja Sotkamon kunnan viestintäkanavilla soveltuvien osien. Hankkeen edustajia osallistuu vesistökunnostajien verkostotoimintaan ja viestii myös sen kautta. Sisäisessä tiedottamisessa maanomistajien kanssa käytetään heille parhaiten sopivia sähköisiä alustoja.

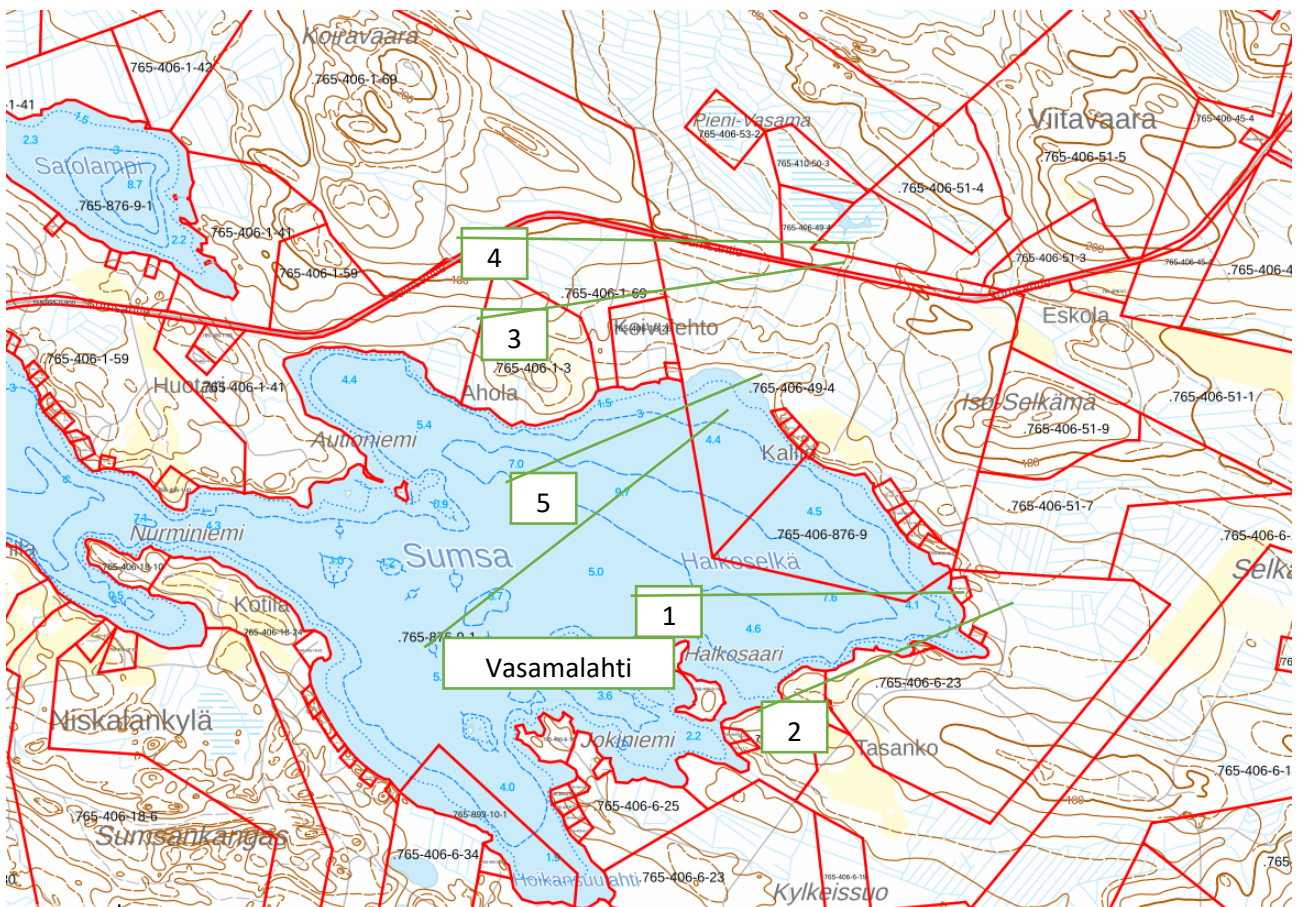
Hankkeen edellyttämät ilmoitukset ja luvat

Osallisten kiinteistöjen omistajilta olemme hankkineet luvat, suullisesti, edetä hankehakemuksen teossa.

Vesialue 765-876-9-1 on hakijan hallinnoima ja Vasamalahden vesialueen (kuuluu kiinteistöön xxxxxxxx) omistajalta on suullinen lupa.

Toimenpideilmoituksia tai muita lupia ei ole haettu etukäteen.

Kartta

Eritelty kustannusarvio

Vastikkeetonta työtä a' 20€ 50 tuntia	1000€
Vastikkeetonta työtä a' 40€ 20 tuntia	800€
Poistokalastuspalveluja	7500€
Maanrakennuspalveluja	7500€
Kokouskustannuksia	200€
Tiedotus- ja hallintokustannuksia	500€
Suunnittelu- ja työnjohtokustannuksia	2500€